

RS AU § 2 Avfallstaxa 2026

Ärendenummer: RS 2025/2068

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Tekniska nämndens förslag om att avgiftsfrihet för hushållens sorterade avfall som lämnas på återvinningscentral (ÅVC) ska bibehållas och inkluderas i förslaget till ny avfallstaxa från 1 mars 2026 antas.
- Regionfullmäktige beviljar tekniska nämndens förslag att anta övergångstaxa och reviderad ordinarie taxa som börjar gälla 1 mars 2026.

Sammanfattning

Region Gotlands nuvarande avfallstaxa gäller från 2024-01-01 och ska fullt ut finansiera kostnaderna för insamling, transport och återvinning av hushållsavfall. Nya lagkrav på utsortering och insamling av avfall, tillsammans med ny insamlingsentreprenör och förändrade system kräver en justerad taxa år 2026. Förslaget följer Avfall Sveriges nationella rekommendationer. Det nya insamlingssystemet med fyrfackskärl införs successivt under 2026 och innebär att vikttaxan tas bort från 1 februari 2026. Nya taxor införs för permanent- och fritidsboende i en- och tvåbostadshus från den dag som hushållet får sina fyrfackskärl. I Visby innerstad ersätts fyrfackskärl med tvåfackskärl och sidolösningar. Utsträckt hämtningsintervall för hemkompostering upphör och tjänsten för insamling av blandat mat- och restavfall tas bort. Eftersom insamlingssystemet införs under året redovisas både den gamla och den nya taxan i dokumentet Avfallstaxa 2026.

Resultatet av avgiftsfri ÅVC under 2025 har lett till kraftigt ökad inlämning, förbättrad sorteringskvalitet och ökad regelefterlevnad. Avgiftsfriheten har ökat incitamentet för att hushållen ska lämna avfall korrekt. Avgiftsfri ÅVC föreslås permanentas i taxan från och med 2026.

Teknikförvaltningen bedömer att avfallstaxan behöver ses över årligen under den kommande avtalsperioden, särskilt med hänsyn till ny entreprenör och att taxan indexeras varje år. Avfallsverksamheten ska vara självfinansierad, men i det framtagna förslaget för 2026 överstiger kostnaderna intäkterna, vilket innebär ett negativt resultat. Underskottet planeras att täckas av tidigare års upparbetat eget kapital om 11 miljoner kr som därmed återförs till abonnenterna. Det egna kapitalet planeras att användas över en tre-fyraårsperiod för att täcka eventuella underskott och på så sätt undvika att höja taxan.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar enligt tekniska nämndens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Minnesanteckningar. Avfallsberedning 2025-10-08

Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-15

Förslag. Avfallstaxa

Tekniska nämnden 2025-10-22, § 190

Förslag. Tillfällig taxa under 2026, fram till hemsortering startat

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-20